

Опорні схеми до лекції № 1
Історичні уявлення психології сім'ї в контексті розвитку цивілізації
(продовження)

Рис. 1.4. Типологія давньогрецьких жінок

матрони – респектабельні, заміжні жінки, матері дітей
гетери – освічені й обдаровані жінки
рабині – наложниці плебеїв
жриці – служительки різних культів, «містичні жінки»

Рис. 1.5. Зразки європейських середньовічних поглядів на шлюб

Німецькі племена	Французькі племена
<ul style="list-style-type: none"> • моногамний шлюб; • заборона подружньої невірності 	<ul style="list-style-type: none"> • полігамний шлюб; • толерантність до подружньої зради

Рис. 1.6. Різновиди середньовічних поглядів на шлюб

шлюб – дар Божий, його мета – дітонородження
шлюб – необхідне зло, спосіб уникнення пристрасті кохання
шлюбу варто зовсім уникати (монахи)

Рис. 1.7. Сутність середньовічної шлюбної угоди

«продаж» дівчиною своєї цнотливості, краси
зобов'язання чоловіка утримувати і забезпечувати дружину та своїх майбутніх дітей

Рис. 1.8. Шлюбно-вікові настанови українців

Шлюбно-вікові настанови українців		
схвальне ставлення до раннього одруження	невелика вікова різниця між нареченими	заборона одруження для неповнолітніх

Рис. 1.9. Зміст принципів соціальної та національної ендогамії

соціальна ендогамія	• підбір шлюбного партнера, рівного за походженням і достатком
національна ендогамія	• підбір шлюбного партнера своєї національності

Рис. 1.10. Типові мотиви одруження українців

кохання	• провідний мотив для молоді
економічна вигода	• провідний для батьків

Рис. 1.11. Типові родинні настанови українців

Типові родинні настанови українців				
любов і шана до батьків	кохання і повага між подружжям	цілісність і вагомість родини	засудження подружньої зради	підкування і виховання щодо дітей

Рис. 1.12. Типові ознаки сучасної сім'ї

зростання вимог до вдалого шлюбного життя	зменшення дітонародження та кількості дітей в сім'ї	поєднання сімейної та професійної самореалізації
послаблення гендерної диференціації у виконанні родинних функцій	зниження влади батьків над дітьми і влади чоловіків над жінками	посилення міграційних процесів, в які потрапляє сучасна сім'я

Рис. 1.13. Ознаки кризи сучасної сім'ї

Ознаки кризи сім'ї
<ul style="list-style-type: none">
• розповсюдження нетрадиційних форм співіснування – незареєстрований шлюб, шведська родина, одностатеві шлюби тощо;
• поширеність особистісної самотності;
• поширеність неповних сімей;
• зростання кількості розлучень, лояльне ставлення до них